

Zwierzęta a drogi

Doczekaliśmy się wreszcie profesjonalnego wydawnictwa poświęconego wpływowi dróg i autostrad na zwierzęta. Publikacja „Zwierzęta a drogi. Metody ograniczania negatywnego wpływu dróg na populacje dzikich zwierząt” wydana została przez Zakład Badań Ssaków PAN z Białowieży. Autorzy to naukowcy i przyrodnicy, zajmujący się od wielu lat badaniami nad dużymi ssakami: prof. dr hab. Włodzimierz Jędrzejewski z ZBS PAN, dr Sabina Nowak z Stowarzyszenia dla Natury „Wilk”, Rafał Kurek z Centrum Monitoringu Wilka, Robert W. Mysłajek z SdN „Wilk” oraz Krystyna Stachura z ZBS PAN.

W publikacji w sposób przystępny, lecz dość szczegółowy opisano problematykę migracji i wędrówek zwierząt, korytarzy ekologicznych, czynników im zagrażającym oraz metody ograniczania negatywnego wpływu tych czynników. Jednym z podstawowych zagadnień omówionych w wydawnictwie jest konflikt między siecią transportową a szlakami migracji zwierząt. *„Nie tylko ludzie, ale i zwierzęta mają swoje >drogi<, a ich ochrona ma podstawowe znaczenie dla zachowania wielu gatunków”* – piszą autorzy książki. Właśnie tym zwierzęcym „drogom” – korytarzom ekologicznym, poświęcono w publikacji szczególną uwagę.

W opracowaniu przedstawiono sieć głównych korytarzy migracyjnych oraz zaproponowano niezbędne kroki dla ich ochrony i poprawnego funkcjonowania. Na przykładzie drogi ekspresowej Via Baltika pokazano, jak niewłaściwy wariant jej lokalizacji (przez Białystok) wpłynie na pogłębienie fragmentacji populacji rzadkich gatunków zwierząt i ich siedlisk. Szeroko omówiono konflikt między istniejącą i planowaną siecią dróg, a korytarzami migracyjnymi zwierząt. Przedstawiono też szczegółowo, które odcinki planowanych lub modernizowanych dróg przecinają korytarze migracyjne zwierząt. Na zakończenie omówiono metody ochrony populacji zwierząt przed negatywnym wpływem dróg.

Autorzy mają nadzieję, że wydawnictwo to *„dostarczy podstawowej wiedzy przyrodniczej, ułatwiającej podejmowanie właściwych decyzji o lokalizacji dróg i wyborze takich rozwiązań konstrukcyjnych, które zminimalizują nieunikniony proces degradacji środowiska przyrodniczego, związany z rozwojem sieci transportowej...”* oraz przybliży *„pewne zagadnienia techniczne związane z lokalizacją i budową przejść drogowych dla zwierząt również przyrodnikom, a szczególnie konserwatorom przyrody, leśnikom i myśliwym, którzy niejednokrotnie będą opiniowali wnioski inwestycyjne”*.

Uzupełnieniem publikacji jest bogaty spis literatury oraz podstawy prawne ochrony zwierząt w zasięgu oddziaływania dróg. Opracowanie to jako swoisty podręcznik powinno być szeroko rozpropagowane.

Radosław Szymczuk

Jędrzejewski W., Nowak S., Kurek R., Mysłajek R.W., Stachura K., *Zwierzęta a drogi. Metody ograniczania negatywnego wpływu dróg na populacje dzikich zwierząt*, Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2004.